Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

34 139 Nederlands EU-voorzitterschap 2016

21 501-20 Europese Raad

Nr. 7

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VAN FINANCIËN

Met deze brief reageren wij op de toezegging van de Minister van Buitenlandse Zaken om de Kamer te informeren over de kansen op hervorming van de Europese meerjarenbegroting, zoals gedaan tijdens het Algemeen Overleg over het Nederlands EU-voorzitterschap op 2 juli jl. (Kamerstuk 34 139, nr. 5) Deze brief kan worden gelezen als opvolging van eerdere brieven d.d. 17 juni[1] en 3 maart[2].

Tijdens het EU-voorzitterschap zal Nederland zich op verschillende manieren inzetten voor gezonde Europese financiën en een moderne Europese begroting. In de aanloop naar het EU-voorzitterschap werkt Nederland samen met gelijkgezinde lidstaten aan voorstellen ter verbetering en vereenvoudiging van de Europese begroting en begrotingssystematiek. Deze voorstellen hebben voornamelijk betrekking op het jaarlijkse begrotingsproces en moeten zoveel als mogelijk worden ingepast in huidige regelgeving. Uw Kamer is hierover eerder geïnformeerd in de Kamerbrief over de achtste aanvullende begroting en het verslag van het schriftelijk overleg bij deze Kamerbrief.[3]

Op donderdag 28 januari 2016 organiseert Nederland daarnaast, mede op uw verzoek, een Voorzitterschapsconferentie over het Meerjarig Financieel Kader (MFK). Zoals in de brief van 3 maart jl. is gemeld wil Nederland in een vroeg stadium een bijdrage leveren aan de discussie over het nieuwe MFK. De conferentie richt zich derhalve op het verkennen van mogelijkheden voor hervorming van het MFK. Deze brief gaat in op de inzet en doelstellingen van de Voorzitterschapsconferentie en welke kansen het kabinet ziet op hervorming van het MFK.

Voorzitterschapsconferentie MFK

Op 2 december 2013 hebben lidstaten en het Europees parlement na lange onderhandelingen een akkoord bereikt over het MFK 2014–2020.

[1] Kamerbrief over de invulling van motie Sjoerdsma c.s. (34 166, nr. 13) over voorbereiden van een top over de begrotingssystematiek (Kamerstuk 34 139, nr. 3)
[2] Kamerbrief over seminar Meerjarig Financieel Kader (Kamerstuk 21 501-20, nr. 952)
[3] Zie: Kamerstuk 21 501-03, nr. 91 en nr. 92.

kst-34139-7
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

Met het MFK zijn directe financiële belangen van 28 lidstaten gemoeid en besluitvorming gaat op basis van unanimiteit. De ruimte voor grote wijzigingen in het huidige MFK is daarom realistisch gezien beperkt. De Voorzitterschapsconferentie richt daarom met name op de vormgeving van het volgende MFK.

Omdat lidstaten doorgaans sterke ideeën hebben ten aanzien van het MFK is het zaak gebruik te maken van de tijd die voorafgaat aan de nieuwe onderhandelingen voor het volgende MFK. Deze zullen naar verwachting starten in 2018, op het moment dat de Commissie haar voorstel presenteert. Dit voorstel en de context waarin deze wordt gedaan zal in belangrijke mate het verdere verloop van de onderhandelingen bepalen. Dit betekent dat lidstaten en andere betrokkenen tot begin 2018 de kans hebben om, los van lopende onderhandelingen en met mogelijk meer vrijheid van bekende posities, gezamenlijk nieuwe ideeën te verkennen. Met de Voorzitterschapsconferentie op 28 januari 2016 wil Nederland het startschot geven voor een dergelijke discussie.

Achtereenvolgende onderhandelingen en eerdere hervormingspogingen van de Commissie leren dat bij aanvang van de onderhandelingen voldoende lidstaten verandering moeten steunen: hoofdrolspelers zullen bereid moeten zijn te bewegen wil er een kans zijn op wezenlijke hervorming. Omdat lidstaten ook reeds bestaande nationale posities (volgend uit het voorgaande MFK) laten meewegen in de onderhandelingen over het MFK, zijn de veranderingen beperkt. Gezien het krachtenveld is het noodzakelijk het proces van heroriëntatie te starten via een brede, open en inclusieve discussie die verder gaat dan een gedachtewisseling met enkel gelijkgezinde lidstaten.

Door de timing van de conferentie kan Nederland als EU-voorzitter alle betrokkenen de gelegenheid bieden om, zonder de druk van een lopende onderhandeling, te spreken over de problemen en kansen die men ervaart met de huidige meerjarenbegroting en om in een open gedachtewisseling mogelijke oplossingsrichtingen te verkennen.

Via voorbereidende gesprekken en andere internationale contacten werkt Nederland toe naar een gedeeld gevoel van urgentie voor mogelijke hervorming van het MFK. Dit acht het kabinet de meest kansrijke manier om in deze fase de agenda te zetten voor de gezamenlijke ambitie van kabinet en Kamer: een toekomstbestendige meerjarenbegroting die niet enkel een reflectie is van compromissen uit het verleden, maar die is toegesneden op de uitdagingen van nu en morgen.

De opzet van de conferentie reflecteert dit streven een open discussie op gang te brengen. Zo zullen tijdens interactieve werksessies de belangrijkste deelonderwerpen worden besproken: wat is het doel van de EU-begroting, hoe kunnen we deze het beste financieren, hoe zorgen we voor voldoende flexibiliteit en hoe gaan we de komende onderhandelingen in? Deze sessies vormen het hart van de conferentie en bieden alle deelnemers gelegenheid hun ideeën te delen. De hierbij aanwezige sprekers, tot slot, reflecteren de ambitie van het kabinet om in een vroeg stadium de belangrijkste spelers te betrekken.

Tot de Commissie begin 2018 haar voorstel presenteert voor het volgende MFK zal de Nederlandse inzet gericht zijn op het op gang brengen en gaande houden van deze discussie. Zo zal op basis van de resultaten van de conferentie een discussiestuk worden opgesteld dat in elk geval tijdens de informele Raad Algemene Zaken (RAZ) van april 2016 op de agenda staat. Dit paper kan in navolging op het verzoek van uw Kamer vooraf-

gaand aan de conferentie met uw Kamer worden besproken.[4] Op de langere termijn zal de specifieke onderhandelingsinzet van Nederland worden vastgesteld op basis van het Commissievoorstel in 2018. In de aanloop naar dit voorstel zal Nederland aan de hand van de uitkomsten van de conferentie en daaropvolgende besprekingen verkennen of een inzet op verdere op hervorming haalbaar en wenselijk is.

Om de weg naar mogelijke verandering in 2020 te bereiden is het allereerst van belang dat Nederland voldoende steun verwerft voor het idee dat verandering nodig is en via een open discussie tijdens het EU-voorzitterschap perspectief biedt op wat er mogelijk zou zijn. Binnen Nederland zijn Kamer en kabinet het eens over de noodzaak van een toekomstbestendige meerjarenbegroting. Om ook op Europees niveau voortgang te kunnen boeken is het zaak de 27 andere lidstaten – met elk hun eigen belangen en ideeën – en het Europees parlement van deze noodzaak te overtuigen. De door uw Kamer getoonde bereidheid om ook via de eigen Europese kanalen te kijken naar mogelijkheden hiertoe is een welkome aanvulling op de inspanningen van het kabinet. De inzet van Nederland is ambitieus, in de wetenschap dat dit weerbarstige materie is waarbij succes niet is verzekerd.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

---

[4] Verzoek vaste commissie Europese Zaken d.d. 9 september 2015